

Τό κόμμα των μή προνομιούχων...

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Οι πρόσφατες στη Θεσσαλονίκη δηλώσεις του Πρωθυπουργού παρουσιάστηκαν από την αντιπολίτευση και τον Τύπο της ως σκληρή επίθεση κατά των «μή προνομιούχων». Και τό βιολί συνεχίστηκε με τὰ ὅσα εἶπε, στη Θεσσαλονίκη επίσης, ὁ ἀρχηγός τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτευσεως. Σκοπός αὐτοῦ τοῦ κειμένου δὲν εἶναι νὰ ἐπιχειρήσει νὰ ἀντικρούσει τὴν κουραστικὴ αὐτὴ πολυλογία. Ὁ χαρακτηρισμὸς φληναφήματα θὰ ἀποτελοῦσε ἀγένεια. Ἄλλὰ ἔγω ἓνα ἐλάττωμα. Θυμάμαι. Θυμάμαι καὶ κρατῶ θυμητικά. Θυμάμαι καὶ διαβάζω. Ἔτσι μοῦ εἶναι εὐκολο – καὶ θὰ τὸ κάμω – νὰ παραθέσω ἀπόψεις, πού ἔχουν ἐκφράσει ξένοι συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφοι. Αὐτοί, κατὰ τεκμήριο καὶ κατὰ πᾶσα λογικὴ, μὴ ἔχοντες ἴδιο συμφέρον καί/ἢ κομματικὸς ἢ ἄλλους δεσμούς εἶναι φυσικὸ νὰ εἶναι πῶ ἀξιόπιστοι παρατηρητὲς καὶ σχολιαστὲς.

Τὰ δημοσιεύματα πού ἀκολουθοῦν ἀναφέρονται στὰ καταστροφικὰ ἀποτελέσματα (τὸ εἶπε καὶ ὁ κ. Θεόδωρος Πάγκαλος) τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς τῶν κυβερνήσεων τοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου τῆς δεκαετίας τοῦ '80. Ἡ πολιτικὴ ἐκείνη εἶχε σχεδιασθεῖ, ὅπως ὑποστηρίζεται, γιὰ τὴ βελτίωση τῆς θέσεως τῶν «μή προνομιούχων». Στὴν πραγματικότητα ἀπέβλεπε στὴν ἐξαγορὰ τῆς ψήφου τους. Καὶ μακροχρονίως ἐλειτούργησε εἰς βάρος τῆς οικονομίας καί, μέσα στὸ πλαίσιο αὐτὸ – ἰδίως μὲ τὴν κατακόρυφὴ αὐξηση τῆς ανεργίας – εἰς βάρος τῶν ἰδίων τῶν φτωχότερων στρωμάτων τῆς κοινωνίας. Παρεμβάλλω, γιὰ ποικιλία, μερικὰ ἀσχετα μὲ τὴν οικονομία δημοσιεύματα, πού ἔχουν ὁμως τὸ ἐνδιαφέρον τους, καὶ καταλήγω μὲ μιὰ ἐκτίμηση τοῦ κ. Τάσου Γιαννίτη, προσώπου ὑπεράνω, θαρρῶ, ὑποψίας.

«Ἄν δὲν ἐπιδείξει περισσότερη σφραγισμένη ἀπὸ τὴν κατὰ τὴν πρωθυπουργία τοῦ 1981-89, ἡ ἐπιστροφή του [τοῦ Α. Παπανδρέου] θὰ μποροῦσε νὰ ἀποδειχθεῖ δυσάρεστα δαπανηρὴ καὶ διχαστικὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς κοινοτικὸς ἑταίρους της». (The Financial Times, 12-10-93. Σχόλιο τῆς συντάξεως - editorial).

«Ὁ εἰκοστός αἰώνας ἦταν ἀπογοητευτικὸς γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πού κρατήθηκε πίσω ἀπὸ ἀναριθμητὲς δικτατορίες, τὴ Ναζιστικὴ εἰσβολή, τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, ἀπὸ μιὰ ἀκόμα δικτατορία καὶ τελικὰ ἀπὸ τὴν ὀκτάχρονη διακυβέρνηση ἑνὸς ἀνδρός ὁ ὁποῖος κατέστρεψε τὴν οικονομία τῆς χώρας, ἔφερε τὴν ἀναρχία τῆς Μέσης Ἀνατολῆς στὸ κατώφλι τῆς χώρας καὶ ἔπαιξε παιγνίδια μὲ τὴς ἀρχές τῆς ἴδιας τῆς δημοκρατίας». (Robert D. Kaplan, Balkan Ghosts, New York, 1993, σελ. 280).

«Ἡ ἑλληνικὴ κρατικὴ τηλεόραση καὶ τὸ ραδιόφωνο εἶχαν γίνε ἀπὸ τὸ 1982 ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῶν ἐλεγχόμενων ἀπὸ τὸ κόμμα στὶς κομμουνιστικὲς χώρες πρὸς βορρᾶν» (ὅπου ἀνωτέρω, σελ. 277).

«Κατὰ τὴν πρωθυπουργία Παπανδρέου 1981-89 δισεκατομμύρια εὐρωπαϊκῆς βοήθειας ἐσπασατήθηκαν γιὰ πελατειακὸς σκοπὸς στὶς κρατικὲς ἐταιρεῖες ἀντὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ νὰ βελτιώσουν τὴν ξεφτισμένη ὑποδομὴ τῆς χώρας». (Newsweek, 25-10-1993. Πληροφοριακὸ ἀρθρο).

«Παρ' ὅλην τὴν μοντέρνα ρητορικὴ του ὁ Παπανδρέου οὐσιαστικὰ ἀντιπροσωπεύει τὸ ἰσχυρὸ ἀντιδυτικὸ ὑπόστρωμα στὴν πολιτικὴ δομὴ τῆς Ἑλλάδος [...] Ἐπὶ πλέον ὁ σοσιαλισμὸς τοῦ ΠΑΣΟΚ εἶχε περισσότερα κοινὰ μὲ τὸν Λαϊσμὸ τοῦ Λατινο-ἀμερικανικοῦ προτύπου παρά μὲ τὴ δυτικὴ κοινωνικὴ δημοκρατία...». (The Guardian, 13-10-93. Ἄρθρο τοῦ Richard Clogg).

«Ἔτσι τὰ σκάνδαλα τῶν τελευταίων [στὴν ἐξουσία] χρόνων τοῦ ΠΑΣΟΚ ἔλαβαν χώρα μέσα σὲ ἓνα πολὺ δύσκολο περίγυρο, ὅπου ἡγετικά μέλη τοῦ κόμματος ἐγέμιζαν τὶς τσέπες τους τὴν ὥρα πού ἀναμενόταν ἀπὸ τὸ εὐρὺ κοινὸ νὰ κάνει θυσιές». (James Pettifer, The Greeks, Viking, Λονδίνο, 1993, σελ. 63).

«Ὅσο γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ οἱ σοσιαλιστὲς τοῦ Παπανδρέου ἔκαμαν κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ '80 αὐτὸ πού ἔκαμε ὁ Χάρολντ Οὐίλσον στὴ Μεγάλῃ Βρετανία τὶς δεκαετίες τῶν '60 καὶ '70, μόνο μὲ μεγαλύτερη ζημιὰ. Τὰ χρήματα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα ἐχρησιμοποιοῦντο γιὰ κατανάλωση, μὲ ἄλλα λόγια γιὰ τὴν ἐξαγορὰ ψήφου». (Evening Standard, Λονδίνο, 4-12-1995. Ἄρθρο ὑπὸ Nicholas Bethell).

«[Γιὰ τὸν Α. Παπανδρέου] Ὁ ἀνώτερος σκοπὸς τῆς πολιτικῆς δυνάμεως ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ἡ κατάληψη τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ἀνταμειβεῖ ψηφοφόρους καὶ πελάτες. [...] Ἐνας ἀνδρας μὲ ἀξιόλογη προσωπικὴ γοητεία ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου παρέμεινε στὴν οὐσία "παλααιοκομματικὸς", ἓνας παλιὰς μόδας πολιτικὸς ὑπᾶνθι [ἓνας πού ἀναλαμβάνει διευθετήσεις κατὰ ἀνορθόδοξο συνήθως τρόπο] ἀν καὶ ὑπέρτατης ἐπιδειξιότητος, ἓνας πού ἦρθε συσκευασμένος σὲ γοητευτικὸ περιτύλιγμα. Κατὰ τὰ χρόνια τῆς διακυβερνήσεώς του ἡ ὑπόθεση τοῦ πολιτικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπροόδευσε». (The Independent, 24-6-1996. Νεκρολογία ὑπὸ Richard Clogg).

«Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δευτέρας θητείας του 1985-89 τὰ πράγματα ἐδυσκόλεψαν. Ἡ οἰκονομία, ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴ γενναιοδορία πρὸς τοὺς μή προνομιούχους, ἐβούλιαζε ἐπικίνδυνα. Ὁ πληθωρισμὸς ἐπαρνε τὰ ὕψη, τὰ κρατικὰ ἐλλείμματα καὶ ἡ ἀνεργία ἀνέβαιναν, τὸ ἴδιο καὶ τὸ ἐξωτερικὸ χρέος. Ἐνα πρόγραμμα λιτότητας, πού ἐφαρμοσθεῖ ἐπὶ δύο χρόνια, ἐπανόρθωσε μέρος τῆς ζημιᾶς, ἐγκατελείφθη ὁμως πρόωρα, γιὰ τὸ πολιτικὸ κόστος ἦταν πολὺ ὑψηλὸ». (The Times, Λονδίνο, 24-6-1996, ἀνυπόγραφο νεκρολογία).

Καὶ καταλήγω, ὅπως ὑποσέθηκα, μὲ μιὰ σχετικὰ πρόσφατη συνοπτικὴ ἀξιολόγηση τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς Ἀνδρέα Παπανδρέου τῆς δεκαετίας τοῦ '80 ἀπὸ τὸν κ. Τάσο Γιαννίτη:

«Ἡ ἀναπτυξιακὴ δυναμικὴ... κινήθηκε στὸν μέσο ἐτήσιο ρυθμὸ 1% γιὰ ὅλη τὴν περίοδο 1982-89. [...] Παράλληλα ὅλα τὰ ἄλλα οικονομικὰ μεγέθη, ἄλλὰ καὶ μιὰ σειρά κοινωνικῶν, ἐπιδεινώθηκαν. Ἀνεργία, πληθωρισμὸς, δημοσιονομικὰ ἐλλείμματα, δημόσιο χρέος, ἰσοζύγιο πληρωμῶν, δημόσιες καὶ ἰδιωτικὲς ἐπενδύσεις, ἀνταγωνιστικὴ σημεῖωσαν σοβαρὴ ἐπιδείνωση». (Τὸ νὰ γίνετα κάτι χειρότερο ἀπὸ ὅ,τι ἦταν πρῶν, Νέο Ἑλληνικὸ Λεξικὸ Ἐμμ. Κριαρᾶ). Ἡ εὐγλωττὴ αὐτὴ παράγραφος εἶναι ἀπὸ τὴ σελίδα 75 τοῦ ἐκδοθέντος πέρυσι βιβλίου τοῦ κ. Τάσου Γιαννίτη, μὲ τὸν τίτλο: «Ἡ Ἑλλάδα καὶ τὸ Μέλλον» (ἐκδόσεις ΠΟΑΕ).

Ἄφου τὰ εἶπαμε ἢ τὰ διαβάσαμε αὐτὰ, ἄς τὰ πετάξουμε στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων καὶ ἄς ἐπιπέσουμε ἀκάθεκτοι κατὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ γιὰ τὴν ἀρνητικὴ νὰ ἀκολουθήσει, μὲ πρόφαση τοὺς «μή προνομιούχους», τὸ παράδειγμά μας πρὸς τὸ χάος. Ἀλήθεια ἔχετε προσέξει τὰ μάτια, τὸ βλέμμα τῶν γυναικῶν τοῦ «αἰνῆματος», ὅταν ἐξαπολύουν τοὺς μύδρους τους κατὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ; Γιατί τόσο μίσος, τόσο κακία; Ἐρωτῶ ἐσᾶς. Στὸν ἑαυτό μου λέω: Σὰν ἀφελῆς μοῦ μοιάζει ἡ τελευταία ἀπορία σου.